Jimmy Åkesson: Tal till nationen under covid-pandemin

Talare
Jimmie Åkesson
Partiledare Sverigedemokraterna

Datum
26 mars 2020

Plats
Sverigedemokraternas sociala kanaler

Det är mycket som sker just nu, både här i Sverige och i vår omvärld. Krigsrubriker, katastrofsiffror, experter som varnar, börsen rasar, massuppsägningar, permiteringar, nedläggningar, sjukvården går på knäna. Och som vanligt i det här landet så går det inte att prata om hur man uppfattar det som sker utifrån eget hjärta, med egna ord. Utan här blir man kallad alarmist, konspiratoriker, att man är vek eller feg, sprider falska nyheter eller sprider hat. Det får vara slut på det nu, vi måste börja våga prata med varandra på riktigt, utan PR-konsulter, strateger eller inövade repliker, och jag tänker göra just det, prata med mina egna ord.

Jag är ingen expert, så jag kan inte se in i framtiden hur mycket jag skulle vilja det. Men saker och ting ser väldigt illa ut. På våra sjukhus runt om i landet ligger just nu människor i respiratorer och kämpar för sina liv. Några av oss har redan behövt ha ett hastigt sista farväl av närstående. Tyvärr ser det ut att bli värre.

Det förstås omöjligt att sätta ord på den oron, den förtvivlan, den maktlöshet och tragedi, det innebär för varje enskild människa som berörs. Och även om man inte är drabbad än, så finns ändå oron där, när det händer det mig själv? när det händer min familj? Jag förstår att man i denna vanmakt försöker hitta enkla svar om man letar syndabockar. Varför ändrades beskeden från experterna? Varför gjorde vi ingenting tidigare? Varför var vi inte bättre förberedda? Jag förstår det och jag håller med.

Jag undrar själv varför det i början hette att det inte fanns någon som helst risk för allmän smittspridning i Sverige. Varför sades det att barn och unga inte skulle smittas? Varför tillät man, in i det sista, resor från regioner med okontrollerad smittar? Varför stängde Sverige för inresor först när smittan redan hade fått fäste i vårt land? Och det gör mig förbannad att vi här i Sverige med vårt höga skattetryck ändå ska behöva oroa oss för huruvida vi får vård eller inte.

Det gör mig förbannad att vår sjukvårdspersonal saknar rimlig skyddsutrustning, att vårt lands beredskap är så pass eftersatt att vi knappt klarat oss några dagar innan lagren gapade tomma. Men den tiden att vara förbannad, den är inte nu. Vi går igenom denna kris som ett enat land, som en nation, som en familj. Tiden kommer när vi kan och ska utkräva ansvar, det kan ni vara helt säkra på, men just nu gäller det att hålla ihop vårt land och att samarbeta. Det gäller alla våra medborgare, våra kommuner, våra regioner, företag och det gäller i synnerhet oss folkvalda politiker.

Jag är väldigt ödmjuk inför det faktum att det som vår socialdemokratiska regering idag försöker hantera, det är en situation utöver allt som vi tidigare upplevt i modern tid. I det här läget tror jag att man som oppositionspolitiker tjänar landet bäst genom att stötta, komma med idéer och inspel, snarare än att utmana. Stefan Löfven, ni står inte ensamma i detta, vi möter denna kris som ett enat land.

Jag tycker det är bra att restriktioner för publika evenemang och resor till slut kom på plats också i Sverige. Att skolor, till viss del åtminstone håll stängda, att en stor del av oss försöker arbeta hemifrån är också bra. Våra grannländer har gått längre, men vi börjar röra oss i samma riktning och det är bra. Jag har förordat en mer restriktiv linje än regeringen och jag är medveten om att det är någonting som slår extremt hårt mot våra företag, mot deras anställda och i synnerhet småföretagen.

Det kommer att få verkningar för lång tid framöver. Min inställning har hela tiden varit att vi måste förbereda oss på det värsta och hoppas på det bästa.

Först och främst ska vi rädda liv och göra vårt yttersta för att sjukvården inte kollapsar av överbelastning. Men vi måste samtidigt, med all kraft, möta de allvarliga följdverkningar som drabbar företag och jobb.

Vi får inte hamna i en situation där för många insjuknar samtidigt, för då kommer inte sjukvården att mäkta med och då kommer människor att dö. Vi nås redan av hjärtskärande berättelser om uppskjutna livsviktiga operationer, cancerbehandlingar och jag är tyvärr rädd för att det bara är början. Det kommer sannolikt att bli värre.

Och jag har aldrig accepterat den här uppfattningen att dödsrisken är stor bara

bland äldre. Vadå bara? Skulle det vara ett bara om våra föräldrar och mor och farföräldrar blir allvarligt sjuka och dör?

Jag förstår inte varför det på något sätt skulle förändra någonting. Nu har det dessutom visat sig vår fel, även yngre drabbas och behöver intensivbord. Alla kan drabbas av det här, både gammal och ung. Det vi måste göra nu är att rädda så många liv som möjligt och alternativ till det finns inte. Men vi måste också vara medvetna om att i kölvattnet av den här smittan står Sverige troligen inför den största ekonomiska krisen på mycket, mycket länge.

Det kommer att sätta oss på prov. Det kommer att utmana vilka vi är och vilka vi vill vara. Om vi som samhälle kommer att gå mot ännu mer splittring och oro, eller om vi kommer att enas, hålla ihop och börja kämpa för vårt gemensamma bästa, som en nation, som en familj. Jag väljer det senare och det är för att jag så innerligt tror på vårt land och våra medborgare. Vi må vara ett litet land, men vi är en stor nation. Det finns redan nu otaliga exempel på människor, organisationer och företag som visar prov på just det. Jag tänker på enskilda mathandlare som arrangerar hemleveranser till äldre. Företag som Scania, som lånar ut personal till en respirator tillverkare. Ikea, som donerar skyddsutrustning till vårdpersonal. Hyresvärdar som sänker hyrorna för butiksägare och boende. Enskilda personer som ordnar fram skyddsutrustning till sjukhus och till vårdcentral. Ett annat exempel är Centerpartiet vikarierande partiledare Anders V. Jonsson, som under den här tiden också tjänstegör som barnläkare. Det här är exempel på några av de många styrkor vi har kunnat visa den senaste tiden. Det är sånt som gör oss starka. Det är sånt som väcker hopp hos mig och medborgarna. Tyvärr har även en rad allvarliga svagheter också uppdagats. Vi har obarmhärtigt blivit medvetna om hur så bra vårt samhälle är. Vilka enorma problem som uppstår om bara någon enkel logistikkedja bryts. Hur det plötsligt blir brist på skyddsutrustning för vårdpersonal när Tyskland väljer att förse sina egna sjukhus framför att skicka varor till oss.

Att ett annat land som Tyskland i det här fallet vill försäkra sig om att en egna vårdpersonal kan skydda sig det har jag full förståelse för. Men vad jag däremot inte kan begripa är varför vi i Sverige tänker och agerar så pass annorlunda. Visst, i en global kris låter det extrafint med paroller om internationell solidaritet och att framstå som samvetsgrant föredöme. Men ibland och i synnerhet i kristider får de vackra orden i vika för den bistra verkligheten. Varför har inte vi planerat för egen försörjning av sån enkel men direkt

nödvändig utrustning i händelsen av en kris? När blev vi så oförutseende, så nonchalanta, inför tanken på att också vi kan drabbas av kriser?

En lösning blev nu istället att hårt arbetande sjukvårdspersonal har tvingats tillverka egen skyddsutrustning och att vi sen fick be EU tvinga Tyskland att skicka skydd till svenska sjukhus. Märkligt och varken särskilt tryggt eller hållbart till längden. Det är någonting som vi får notera med väldigt stora bokstäver inför det bokslut som förr eller senare ska skrivas.

Det är möjligt att hjälpen till slut kommer från andra länder men som sagt man måste planera för det värsta även om man givetvis hoppas på det bästa.

Vi som rikt land, utvecklat välfärdsland ska självklart av egen kraft kunna förse vår egen sjukvårdspersonal med den skyddsutrustning de behöver. Och för det behövs svenska företag, svensk industri. Det är lätt att bara betrakta de svenska företagen som de där som fixar jobben och de där som ser till att vi har pengar till välfärden. Men det är också de, de svenska företagen som i händelse av kris kan se till att vårt samhälle får nödvändiga varor och utrustning. Det är de svenska företagen som i slutändan ser till att vi får mat på borden vid händelser av att leveranserna från utlandet av någon anledning skulle ute bli. De svenska företagen måste räddas.

Men redan nu ser vi hur människor permitteras och varslas i en oroväckande takt. Det ser ut som att vi går mot en extrem arbetslöshet. Redan nu har vi företagare som i tårar desperat ber om hjälp för sitt företags överlevnad och därför är det min övertygelse att vi måste agera nu och vi måste agera mycket kraftfullt. Varje krona som vi lägger nu kommer att betala sig när detta stålbad till slut är över. Och jag tycker att regeringen hittills på det stora hela har agerat i rätt riktning och vi har stöttat dem i deras åtgärder. Men det behövs så mycket mer. Och krispaketet för företagen ger en del märkligare signaler. Till företag erbjuder man lån till höga räntor. Samtidigt ger man kulturarbetare en miljard som de inte behöver betala tillbaka. Det ett litet företag som precis har tappat kanske 80 procent av sina intäkter behöver är inte främst ett lån till hög ränta. Man behöver direkt stöd för att klara löner, hyror och andra löpande och fasta kostnader. Vad staten behöver visa företagen och löntagarna, det är att man menar allvar. För det är på allvar nu, vi behöver visa att vi är beredda att ta kraftfulla, långsiktiga beslut som på riktigt hjälper de svenska företagen. Och det kommer behövas exceptionella åtgärder och det kommer att kosta. Men vi som

land har möjlighet i det. Sverige har muskler.

Vår relativt låga skuldkvot möjliggör att vi kan frigöra den finansiering som behövs. Det handlar om långt större summor än de som hittills har lagt fram av regeringen. Svenskt näringsliv krävde häromdan satsningar på 4 procent av BNP, motsvarar ungefär 200 miljarder kronor. Jag vågar hävda att vi behöver gå ännu längre, 500 kanske upp till 1000 miljarder svenska kronor. Det här skulle innebära att vi i princip dubblerar statsskulden, men i det här läget ser jag inga alternativ. Återbetalning skulle till exempel kunna möjliggöras genom en kraftig sänkning av det svenska biståndet. För att i en situation där vi står inför vårt lands värsta ekonomiska kris i modern tid så kan vi inte ge bort 120 miljoner kronor om dagen. Alltså nästan 50 miljarder kronor varje år till andra länder. För de pengarna behövs här och nu. Både företag och löntagare behöver stöd direkt och indirekt. Vi ska se till att rädda i grunden livskraftiga företag från att gå omkull. Och vi ska se till att de människor som nu tvingas gå hem från sina jobb har arbetsplatser att återvända till när denna svåra tid är över. Och vi ska försäkra oss om att ingen behöver gå hungrig under tiden.

Företagens kostnader måste kraftigt reducera som vi inte ska tvingas bevittna en massdöd inom svenskt näringsliv. Hela branscher slås ut för lång tid framöver. Stöd till hyror, löner och andra kostnader som inte försvinner bara för att landet stänger ner och människor håller sig hemma. Där systemet med korttidsjobb eller permitteringar ska stärkas, staten måste ta en mycket större del av kostnaden. Företagens skatter och avgifter måste sänkas. Vi är till exempel beredda och stödja förslag om att tillfälligt helt ta bort arbetsgivavgifterna. Vi måste garantera att krisande företag kan låna pengar till låga kostnader, betydligt lägre än räntan på de krediter som regeringen har lovat hittills. Framför allt måste vi se över möjligheten att ge direkta kontantstöd till företag som nu på mycket kort tid har tappat i princip hela sin omsättning.

Runtom i hela världen lanseras nu liknande omfattande räddningspaket. Det finns många idéer och förslag som jag tror på riktigt skulle göra stor skillnad. I Sverige har vi tyvärr varit försiktiga med att ta krafttag, men det är dags nu att vakna till liv, att höja tempot, att sätta saker i verket. Jag är varje dag i veckan beredd att sätta mig vid förhandlingsbordet och diskutera vad vi kan göra för att rädda den svenska ekonomin. Och jag är beredd att i denna kris stötta regeringen i allt som de gör bra. Men jag har också fast besluten att sätta tryck på dem när de inte gör tillräckligt mycket. Det är mitt ansvar som

oppositionspolitiker. Mitt ansvar som enskild medborgare och medmänska, och det gäller oss alla, är att hålla mig uppdaterad om vad som sker, att följa de råd- och riktlinjer som ges, att underlätta för vårdpersonal och räddningstjänst, att hjälpa äldre anhöriga med till exempel inköp, att vara lyhörd in för andra, att visa hänsyn, att prata med och stötta människor i min närhet.

Jag är orolig, jag är riktigt orolig. Men likväl är jag hoppfull. Vi kommer att ta oss igenom det här. Det är ett allvarligt läge, men vårt land har stått inför svåra prövningar för, och vi har klarat det. Det kommer att vara tufft, det kommer att vara kämpigt, men vi kommer att klara det. Det kommer att krävas uppoffringar, men vi kommer att gå igenom detta tillsammans, tillsammans som en nation, tillsammans som en familj. Ta hand om er.

Källa
Transkriberat från videoinspelning: Jimmie Åkessons tal till nationen, publicerad på YouTube, uppladdad av Sverigedemokraterna, 2020-03-26 (transkriberat: 2023-11-16)

Taggar
Politiska tal, Sverigedemokraterna, Tal till nationen

URI
https://www.svenskatal.se/tale/jimmy-akesson-tal-till-nationen-under-covid-pandemin